

ปาฐกถาเปิดการประชุม โดย
พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
สำหรับการประชุม Asian Business Forum 2016: Risk Reduction and Resilience Building
ในวันพุธที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๐.๒๕ น.
ณ ห้องนภลัย โรงแรมดุสิตธานี

ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ท่านเอกอัครราชทูต ท่านผู้แทนหน่วยงาน
ศ.นพ.กระแส ชนะวงศ์ และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน,

ในนามของรัฐบาลไทย ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพในการจัดการ
ประชุม Asian Business Forum on Disaster Risk and Resilience Building ซึ่งได้จัดขึ้นเป็นครั้ง
แรก ผมมีความยินดีอย่างมากที่ได้ทราบว่าการประชุมในวันนี้ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากนัก
ธุรกิจ ผู้ประกอบการ รวมถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและพัฒนาภาคธุรกิจ โดยเฉพาะเอสเอ็มอี
จากประเทศต่างๆในภูมิภาคเอเชีย ในการเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้

ในวันนี้ ผมได้รับมอบหมายจากท่านนายกรัฐมนตรีในการมาแสดงปาฐกถาในหัวข้อ เรื่อง
“ความสำคัญของภาคเอกชนในการลดผลกระทบจากภัยพิบัติและเสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งใน
ระดับชาติและระดับภูมิภาค” (Why the Private Sector is Essential to National and
Regional Disaster Reduction and Resilience Building) ซึ่งที่ผ่านมาผมขอเรียนว่ารัฐบาลไทยได้
ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการเสริมสร้างบทบาทของภาคเอกชน และการสร้างความร่วมมือ
ระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาและเศรษฐกิจของประเทศ

ในเบื้องต้น ผมคิดว่าทุกท่านทราบว่าภูมิภาคเอเชียนั้นเป็นภูมิภาคที่มีความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
ทางธรรมชาติมากกว่าภูมิภาคใดๆ ในโลกรวมกัน ในแต่ละปี ภัยพิบัติทางธรรมชาติได้คร่าชีวิตผู้
บริสุทธิ์ไปมากมาย รวมทั้งประชาชนอีกหลายหมื่นคนต่างได้รับผลกระทบด้วย ความเสียหายที่เกิดขึ้น
ไม่ใช่แค่ทรัพย์สิน หากแต่ยังส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต สภาพจิตใจ และวิถีชุมชน

นอกจากนั้น ภัยพิบัติทางธรรมชาตินั้นถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างเห็นได้ชัด หลายๆ ประเทศในภูมิภาคนี้ต่างได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจไม่มากนักน้อยจากภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในทศวรรษที่ผ่านมา

ในวันนี้ผมจะกล่าวในสาระสำคัญ สองประเด็น กล่าวคือประเด็นแรกบทบาทของภาคเอกชนในเรื่องความร่วมมือในการสร้างเศรษฐกิจและความมั่งคั่งที่จำเป็นต้องคำนึงถึงการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้นซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกระตุ้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืน และประเด็นที่สองผมอยากจะพูดถึงแนวนโยบายของรัฐบาลไทยในการสร้างประเทศไทยให้เข้มแข็งพร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติ

ประเด็นแรก จากประสบการณ์อุทกภัยครั้งใหญ่ในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายมากมายมหาศาล โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โรงงานและสถานประกอบการหลายแห่งในประเทศต้องหยุดการดำเนินการและปิดตัวลง และทำให้ห่วงโซ่อุปทานของสายการผลิตโลกต้องหยุดชะงัก ส่งผลกระทบต่อโรงงานและสถานประกอบการในประเทศอื่นๆ ในหลายภูมิภาคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จากรายงานของสำนักส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก พบว่าธุรกิจขนาดเล็กกว่า ๕๗๕,๐๐๐ รายได้รับผลกระทบในช่วงที่เกิดมหาอุทกภัย แรงงานกว่า ๒ ล้าน ๓ แสน รายไม่มีงานทำ จากสถิติของประเทศไทยนั้นธุรกิจขนาดเล็กก่อให้เกิดการจ้างงานกว่า ๙๐ เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าอุทกภัยในครั้งนั้นไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จากบทเรียนในครั้งนั้น เราเรียนรู้ว่าเราขาดประสบการณ์ในการรับมือภัยพิบัติขนาดใหญ่ที่มีความรุนแรงมากกว่าปกติ และภัยพิบัตินั้นไม่ใช่สิ่งที่ไกลตัวอีกต่อไป ขณะเดียวกันการทำงานของภาครัฐเพียงอย่างเดียวไม่สามารถที่จะตอบสนองกับปัญหาได้อย่างทั่วถึง เราจำเป็นต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการทำงานเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้น เราจึงต้องขอความร่วมมือจากทุกท่านในภาคเอกชนในฐานะที่เป็นหุ้นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

นอกจากนั้น เราเรียนรู้ว่า การร่วมกันวางแผนเตรียมความพร้อมระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเป็นแนวทางที่มีประสิทธิผลและคุ้มค่า หากมีความเข้าใจถึงการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติตรงกัน ก็จะส่งผลให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพมากขึ้น ปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยโดย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ ศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย ได้จัดทำโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถเพื่อ พร้อมรับปรับตัวต่อภัยพิบัติของภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในทวีปเอเชีย (Strengthening Disaster Resilience of Small and Medium Enterprises in Asia) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องและสามารถจัดทำแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเทศไทยถือว่าเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีโอกาสทาง ธุรกิจสูง และเปิดกว้างสำหรับความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค การสร้างศักยภาพและความพร้อมรับภัยพิบัติ จะนำไปสู่สังคมที่ปลอดภัยจากภัยพิบัติ เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม ขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มโอกาสในการค้า และการลงทุน เพื่อนำไปสู่ความมั่งคั่งและมั่นคง ในภูมิภาค

ดังนั้นการประชุมครั้งนี้ ผมหวังว่าจะเป็นโอกาสอันดีอีกวาระหนึ่งที่ ภาคเอกชน จะได้มีเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาครัฐในการเสริมสร้างความรู้ในเรื่องปรับตัวกับภัยพิบัติ และสร้างความ ร่วมมือระหว่างกันในการรับมือกับภัยพิบัติซึ่งมีแนวโน้มจะรุนแรงเพิ่มมากยิ่งขึ้น จึงอยากให้ใช้โอกาสนี้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประเด็นที่สอง เรื่องแนวนโยบายรัฐบาลไทย

ในช่วงปีที่ผ่านมา ประเทศไทย โดยท่านนายกรัฐมนตรีได้มีโอกาสเข้าร่วมการประชุมระดับโลก ที่สำคัญหลายการประชุม ไม่ว่าจะเป็น การประชุมเพื่อกำหนดวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Agenda 2015-2030) ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา การประชุมระดับโลก ว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (World Conference on Disaster Risk Reduction) ที่ ประเทศญี่ปุ่น และการประชุมว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UN Climate Change Convention) ที่ประเทศฝรั่งเศส ประเทศไทยได้นำผลการประชุมและกรอบการดำเนินงานจากการ ประชุมหลักทั้งสาม ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goal) กรอบเซนไดเพื่การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Sendai Framework on Disaster Risk Reduction) รวมถึงการดำเนินงานเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มาเป็นกรอบในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาประเทศต่อไป

นอกจากนี้ในการประชุม World Humanitarian Summit Global Consultation ที่ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมภาครัฐภาคเอกชนในการร่วมกันลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเพื่อสร้างศักยภาพในการจัดการภัยพิบัติและลดความสูญเสียจากภัยพิบัติในทุกมิติ

ผมอยากจะชี้ให้เห็นว่าภายใต้กรอบการดำเนินงานระดับโลกนั้น ประเด็นในด้านการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนนั้นเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจและทุกฝ่ายต่างเห็นว่าการร่วมมือดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลและการพัฒนาประเทศ

รัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับประเด็นในเรื่องการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ได้นำแนวคิดเรื่องการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนมาเป็นกรอบในการจัดทำแผน นอกจากนี้ในร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยังได้กำหนดเรื่องการเสริมสร้างขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อมและรับมือจากภัยพิบัติซึ่งส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่นในการร่วมกันแก้ไขและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ

ในระยะสั้น รัฐบาลชุดนี้มีความพยายามในการเดินหน้าขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากในระดับปฏิบัติที่เห็นเป็นรูปธรรม ภายใต้ยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” เพื่อประคับประคองให้ภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบหนัก คือ กลุ่มเศรษฐกิจระดับชุมชนและเอสเอ็มอีให้อยู่รอด และเป็นการวางรากฐานใหม่เศรษฐกิจไทยสู่เป้าหมาย “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ทั้งนี้ รัฐบาลได้จัดทำโครงการ “สานพลังประชารัฐ” ๓ โครงการใหญ่ ได้แก่ โครงการขับเคลื่อนความร่วมมือสร้างเศรษฐกิจฐานราก โครงการ ๑ ตำบล ๑ เอสเอ็มอีเกษตร และโครงการเชื่อมโยงการค้าปลีกสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์ชุมชนและการท่องเที่ยว ขององค์กรทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน รวม ๓๓ องค์กร ซึ่งโครงการหลักทั้ง ๓ โครงการนี้ เป็นการดำเนินงานในแนวทาง “ประชารัฐ” ที่เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐ-เอกชน โดยมีประชาชนเข้าร่วมอย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานของรัฐบาลในช่วงปีที่ผ่านมารัฐบาลได้ให้ความสำคัญและผนวกภาคเอกชนให้เข้ามาทำงานกับภาครัฐในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากความร่วมมือในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจแล้ว ความร่วมมือในการสร้างความเข้มแข็งของประเทศ โดยการสร้าง resilience หรือ ความรู้รับ ปรับตัว และฟื้นคืนกลับได้อย่างรวดเร็ว จากผลกระทบในด้านลบ

ที่อาจเกิดขึ้นจากภัยพิบัตินั้น เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปกป้องผลพวงจากการพัฒนา

ผมหวังว่า วันนี้จะเป็นโอกาสดีที่เราจะได้หารือร่วมกันในแนวทางการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ในการสร้างประเทศไทยที่เข้มแข็งและปลอดภัย (Safety Thailand) และ"เราจะเติบโตและแข็งแกร่งไปด้วยกัน (Stronger Together) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อภูมิภาคโดยรวมเช่นกัน

ท้ายสุดนี้ ผมขอขอบคุณศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชียที่ได้จัดงานในวันนี้ขึ้น ขอขอบคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายที่เดินทางมาเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ที่มีค่าของท่าน ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประชุมในวันนี้จะประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีและมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างความร่วมมือในทุกภาคส่วนในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคต่อไป

ผมขอเปิดการประชุมในครั้งนี้ ณ บัดนี้

ขอบคุณครับ